

Werkwoordspelling

Leer- en oefenboek (1)

Spellingsoefeningen tegenwoordige tijd
en bijzondere werkwoorden

Groep 6

© 2017 Junior Einstein bv Enschede, the Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). v. 01

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978-94-92265-27-2

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Onderwerp | **Enkelvoud of meervoud** 6

Werkwoordstam 10

Stam + t 16

Bijzondere werkwoorden | **Tegenwoordige tijd** 22

Bijzondere werkwoorden | **Verleden tijd** 26

Laat het zien! 30

Spellingregels gemengd 31

Werkwoord Wijzer 36

Inleiding

Met dit Werkwoordspelling Leer- en oefenboek groep 6 (deel 1 van een serie) kunnen kinderen op een goede en verantwoorde manier – zelfstandig – hun vaardigheden voor werkwoordspelling verder ontwikkelen.

Werkwoordspelling is een belangrijk onderdeel van het spellingonderwijs. Om jezelf schriftelijk goed uit te drukken, is het belangrijk dat je goede zinnen maakt en de woorden op de juiste manier vervoegt en spelt. Bijna elke Nederlandse zin bevat werkwoorden, dus is het van belang dat een kind deze werkwoorden correct kan schrijven.

Bijna alle Nederlandse basisscholen bieden een basispakket aan om de werkwoordspelling aan te leren en te oefenen. Toch blijkt dat veel kinderen meer oefening nodig hebben dan dat dit basispakket biedt. Kinderen zijn over het algemeen niet zo bewust bezig met spelling, waardoor er snel fouten gemaakt kunnen worden.

Spelling moet steeds weer herhaald worden, want een kind past het altijd en overal toe. Tijdens de schoolperiode, maar ook in een toekomstige carrière en het privéleven. Het is belangrijk om te blijven oefenen om de spelling op niveau te houden.

Oefenen op basis van de leerlijn

Werkwoordspelling lijkt voor veel kinderen lastig, maar gelukkig is het helemaal niet zo ingewikkeld als vaak gedacht wordt. Met deze Leer- en oefenboeken kan op een gerichte en verantwoorde manier geoefend worden met de werkwoordspelling, doordat de opbouw van de boeken gebaseerd is op de leerlijn.

Leer- en oefenboek 1

Zo leren kinderen in dit eerste deel voornamelijk de spellingregels in de tegenwoordige tijd. Dit begint met het onderwerp en de werkwoordstam; de basis van veel spellingregels. Tevens is er speciale aandacht voor de vervoeging van de bijzondere werkwoorden in de tegenwoordige tijd, maar ook in de verleden tijd. Leer- en oefenboek 1 eindigt met gemengde oefeningen, passend bij de spellingregels uit dit boek.

Leer- en oefenboek 2

In Leer- en oefenboek 2 komt een korte herhaling van de werkwoordstam aan bod, gevolgd door de spellingregels in de verleden tijd en de voltooid tijd. Er wordt veel aandacht besteed aan het voltooid deelwoord. Ook dit deel eindigt met gemengde oefeningen, passend bij de spellingregels.

Leer- en oefenboek 3

Het laatste deel van de serie, Leer- en oefenboek 3, bevat gemengde oefeningen in de tegenwoordige tijd, de verleden tijd en de voltooid tijd. Met dit deel kunnen kinderen testen of ze het geleerde uit deel 1 en 2 beheersen en kunnen toepassen.

Samen bieden deze drie delen een compleet Leer- en oefenpakket voor de werkwoordspelling in groep 6.

Verschillende oefeningen

Dit Leer- en oefenboek bestaat uit diverse eigentijdse oefeningen, die passen bij de beleavingswereld van het kind en die aansluiten bij de aangeboden spellingregels. Voorafgaand aan de oefeningen volgt een overzicht van wat er precies geleerd gaat worden, gevolgd door een heldere uitleg. In deze uitleg zijn belangrijke termen dikgedrukt en worden ondersteunende afbeeldingen en duidelijke voorbeeldzinnen gebruikt.

De opbouw van de oefeningen en de structuur van het Leer- en oefenboek maken dat kinderen verantwoord, maar ook zelfstandig kunnen oefenen. De moeilijkheidsgraad varieert en er is ruimte voor herhaling van de spellingregels. Hierdoor kan ieder kind een succesgevoel ervaren.

In de oefeningen wordt gebruik gemaakt van de afkortingen voor de tijden. Tegenwoordige tijd wordt afgekort met tt, verleden tijd met vt.

Laat het zien!

Na het algemene oefengedeelte volgt de pagina 'Laat het zien!' Deze pagina bevat een aantal vragen dat kort toetst of het kind de inhoud van het boek en de aangeboden spelling-

regels heeft begrepen. Mochten bepaalde inhoud en nog onduidelijk zijn, dan kunnen de pagina's met uitleg opnieuw doorgenomen worden.

Na de pagina 'Laat het zien!' volgt het oefengedeelte waarin alle aangeboden spellingregels uit dit boek gemengd worden aangeboden. Hierin kan het kind laten zien dat hij de opgedane kennis op de juiste manier kan toepassen.

Werkwoord Wijzer

Achter in het boek bevindt zich de Werkwoord Wijzer. Het doel van de Werkwoord Wijzer is: op een schematische en overzichtelijke manier laten zien hoe kinderen werkwoorden moeten spellen in de tegenwoordige tijd.

De Werkwoord Wijzer kan uit het boek geknipt worden, zodat deze tijdens het maken van de oefeningen gebruikt kan worden als hulppakket.

Tips en ondersteuning

In het Leer- en oefenboek kunnen ook tips worden gegeven met betrekking tot de werkwoordspelling. Zo is de onderstaande tip geplaatst bij een uitleg waar gesproken wordt over klinkers en medeklinkers.

Klinkers zijn a, e, i, o, u.

Medeklinkers zijn alle andere letters.

Mochten kinderen zich afvragen wat klinkers en medeklinkers ook weer zijn, dan kunnen zij dit lezen in de tip. Deze tips behoeven geen afzonderlijke en uitgebreide uitleg. Ze zijn ter ondersteuning van de spellingregels en de oefeningen.

Méér oefenen

Dit boek is het eerste deel van een set van drie. Alle boeken samen vormen een gedegen oefening voor de werkwoordspelling.

Méér oefenen? Wij bieden ook een uitgebreide online oefen- en leeromgeving. Kijk op onze website www.junioreinstein.nl.

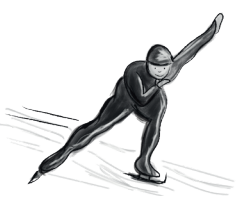
In deze oefeningen leer je:

- wat het onderwerp in een zin is,
- wat enkelvoud en meervoud betekenen,
- of het onderwerp in het enkelvoud of meervoud staat.

Bijna elke zin heeft een **onderwerp**. Het onderwerp kun je ook wel de **hoofdpersoon** noemen. Het onderwerp vind je door te vragen **wie** of **wat** iets doet.

Let op! Een zin in de gebiedende wijs heeft geen onderwerp. Het geeft aan dat je iets wel of niet **moet** doen. Het is een bevel.

Onderwerp

	Voorbeeldzinnen	Wie of wat ... ?	Onderwerp
	Isa roept naar haar zus.	Wie of wat roept?	Isa
	Hij schaatst het snelst.	Wie of wat schaatst?	Hij
	Wij zingen een lied.	Wie of wat zingen?	Wij
	Het koekje kruimelt.	Wie of wat kruimelt?	Het koekje
	De poes miauwt.	Wie of wat miauwt?	De poes
	Kom naar huis!	Wie of wat komt?	×

Oefening 1: Schrijf het onderwerp van de zin op.

Hij zoekt het onderwerp.

Hij

1. Rick valt van zijn fiets.
2. Opa en oma komen op visite.
3. De vogel vliegt snel weg.
4. De tafel staat in de weg.
5. Lotte lacht om een grap.
6. Groep 6 werkt heel hard.
7. Papa geeft mij een knuffel.
8. Het geluid klinkt erg hard.

In deze oefeningen leer je:

- wat de (ruwe) stam van een werkwoord is,
- welke regels er zijn om een ruwe stam te veranderen naar een juiste stam,
- hoe je de stam van een werkwoord op de juiste manier moet spellen.

De stam van een werkwoord vind je door **-en** van het hele werkwoord af te halen. De stam wordt ook wel de **ik-vorm** van een werkwoord genoemd. Je gebruikt de stam als het onderwerp in de zin **ik** is, als **je / jij** achter het werkwoord staat en als de zin in de **gebiedende wijs** staat.

De stam

Hele werkwoord	-en eraf	De stam
sporten	sport(en)	(ik) sport
zwaaien	zwaai(en)	(ik) zwaai
vouwen	vouw(en)	(ik) vouw
gapen	gap(en)	(ik) gap gaap

Let op: Als een heel werkwoord niet eindigt op **-en**, bijvoorbeeld bij de werkwoorden 'zien' en 'doen', dan haal je alleen de **-n** van het hele werkwoord af. (Ik) zie, (ik) doe.

In het schema hierboven zie je dat je niet altijd een juiste stam overhoudt als je **-en** van het hele werkwoord afhaalt. De stam van het werkwoord 'gapen' is niet juist. Het is niet (ik) 'gap', maar (ik) 'gaap.' Deze stam moet je nog veranderen, zodat je de juiste stam krijgt.

Een stam die je nog moet veranderen noemen we een **ruwe stam**.

Een ruwe stam die je moet veranderen, vind je bij werkwoorden met een lange klinker, werkwoorden met een dubbele medeklinker, werkwoorden met een v of een z en werkwoorden met een trema.

Er is een aantal regels om een ruwe stam te veranderen naar een juiste stam. In de volgende oefeningen zul je deze regels leren en oefen je met het juist spellen van de werkwoordstam.

Let op: Als de stam van een werkwoord al op een -t eindigt, bijvoorbeeld bij het werkwoord 'fluiten', dan schrijf je **geen extra -t** achter de stam. Het is niet (hij) fluitt, maar (hij) fluit.

Oefening 1: Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

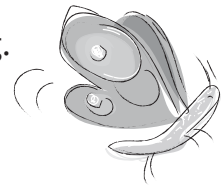
1. Hij _____ (sporten, tt)	11. Hugo _____ (keepen, tt)
2. Kim _____ (oefenen, tt)	12. Het _____ (onweten, tt)
3. Het _____ (regenen, tt)	13. Silke _____ (plagen, tt)
4. Tom _____ (rijden, tt)	14. Bas _____ (schrijven, tt)
5. Juf _____ (wijzen, tt)	15. Hij _____ (moeten, tt)
6. U _____ (doen, tt)	16. Daan _____ (mixen, tt)
7. Je _____ (knoeien, tt)	17. Mam _____ (braden, tt)
8. Ria _____ (koken, tt)	18. U _____ (twijfelen, tt)
9. Oma _____ (bakken, tt)	19. Jij _____ (gaan, tt)
10. Ivo _____ (zenden, tt)	20. Gijs _____ (lunchen, tt)

Oefening 2: Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

1. De coach _____ (sturen, tt) mij naar huis.
2. Vera _____ (zetten, tt) de wekker iets te vroeg.
3. De jongen _____ (kopen, tt) nieuwe schoenen.
4. Hij _____ (slapen, tt) op zolder.
5. Hans _____ (houden, tt) niet van basketbal.
6. Pieter _____ (lezen, tt) de krant.
7. De kleuter _____ (spetteren, tt) in het water.
8. Chris _____ (schaven, tt) zijn knie.
9. Het meisje _____ (raden, tt) het goede antwoord.
10. Lies _____ (eten, tt) ontzettend veel pannenkoeken.
11. Marianne _____ (beleven, tt) veel plezier aan het knutselen.
12. De leeuw _____ (voeden, tt) haar welpen.

Oefening 3: Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

1. Jasper _____ (verhuizen, tt) binnenkort naar een andere stad.
2. Het konijn _____ (snuffelen, tt) met zijn snuitje aan de wortel.
3. Jij _____ (boren, tt) een gat in de muur.
4. De kat _____ (vluchten, tt) voor de enthousiaste hond.
5. Hoe _____ (beleven, tt) jij deze gebeurtenis?
6. Ik _____ (knikken, tt) instemmend.
7. _____ (Worden, tt) Tobias vandaag tien jaar?
8. De kinderen _____ (splitsen, tt) de sommen.
9. De jongen _____ (vinden, tt) de vlinders prachtig.
10. Hij _____ (geloven, tt) niet wat zijn broer zegt.

Oefening 4: Maak de moppen af. Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

Giftig?

Twee slangen komen elkaar tegen. De ene slang _____
(zeggen, tt) tegen de andere: 'Ik _____ (hopen, tt) dat ik niet
giftig _____ (zijn, tt).'

De andere _____ (vragen, tt): 'Waarom?'
_____ (Antwoorden, tt) de eerste slang: 'Omdat ik net in mijn
tong _____ (hebben, tt) gebeten!'

Broem, broem

Jantje _____ (zitten, tt) in de klas en zegt: 'Broem, broem.'

De juf zegt: 'Als je dat nog een keer _____ (doen, tt), dan
_____ (gaan, tt) je naar de gang.'

Even later _____ (zeggen, tt) Jantje weer: 'Broem, broem.'

De juf zegt: 'Nou, _____ (gaan, tt) maar naar de gang.'

Waarop Jantje _____ (antwoorden, tt): 'Dat _____
(kunnen, tt) niet, juf. Mijn benzine _____ (zijn, tt) op.'